

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.
PÉLDÁNYONKÉNT 10 FILLÉR.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

MÜLLER KÁROLY
lapigaznados.

SZERKESZTŐSEG

ÉS KIADÓHIVATAL:

1. ker. Deák F.-u. 13. Telefon: 109.
Postatakarókpénztári csekk száma: 52.666.

AZ ALKALOM

szüli a tolvajt — állapítja meg a közmondás. Ez természetesen nem zárja ki, hogy az ilyen alkalmosszülte tolvajra ne sújtson le teljes szigorával a törvény keze. Az egészben csupán az a bökkenő, hogy az alkalom nemcsak tolvajt szül, de más valakiket is. Ilyenek például a nehéz idők vámszedői, az árurejtegetők, árdragítók és a különféle spekulánsok.

Semmivel sem különböznek fentiekől azok az alkalmoslovagok, akik titokban félpengővel drágábban adják a disznót, vagy maximális áron adják a kukoricát, csupán öt-hat pengős fuvar számítanak, azért, mert a piacról egy félkilométernyire vinnék a tengert. Ugyancsak idetartoznak azok az elemek is, akik a hetipiaccokon búsás haszonnal adják el a babot, a lencsét, árpát vagy zabot és istentudja mit. Amikor azonban váratlanul lecsap rájuk a törvény keze, akkor észvesztve törnek a templom kapui felé, — mint az egyik árdragító a minap.

Az alkalom gyakran enyhítő körülménynek számít, mert lehet, hogy az illetőnek eszébe sem jutna a vétséget elkövetni, ha nem lenne ott az ordító alkalom. A mai időkben fokozott szigorral kellene megtorolni mindazokat a bűnöket, amelyek éppen a felkínálkozó alkalom szül. Semmivel sem enyhébben, mint az elsötétítés alatt elkövetett bűncselekményekért. Hiszen nem is olyan sok a különbség a kettő között. Mindakeftővel a polgárember léte ellen törnek a gondterhes idők által kitermelt díszpéldányok, csupán azért, mert erre kitűnő alkalom adódik.

Kétszeresen vét mindenki, aki mohón halmoz, elvonja a legszükségesebb javakat azoktól, akik annyival is beérnék, amennyi egyik napról a másikra biztosítaná létüket. Még súlyosabb bűnt

követ el, aki a felhalmozott javakat titokban magas áron eladja. Ez nemcsak hogy megbocsáthatatlan önzés, de megtorlást igénylő bűn.

Az alkalom tolvajt, árurejtegetőt, árdragítót szül, de másokat is szül: kötelességtudó, jellemes embereket, akik át tudják érezni

a történelmi idők súlyát és minden tehetségükkel, javikkal igyekeznek enyhíteni a mások baján, megragadják az alkalmat, hogy segítsenek, előbbre vigyék a nemzet ügyét. Amíg bátor hősök a csatamezőkön életüket teszik kockára a nemzet jövője érdekében, addig az alka-

lom nemes lovagjai áldozatvállalással, tehetségük szerinti bőkezűséggel igyekeznek felemelni a roskadozó lábú, reményüket vesztett embereket.

Egy nemzetnek a jövője attól függ, hogy az alkalmal melyik lovagjai vannak többségben.

Ez év decemberében lejár a gazdavédelem

A gazdavadósvédelem érdekes határideje közeledik. Ez év végével lejár a védetség hatálya és ezen időponttól kezdve az érdekelt pénzüzetek kérelmére, amennyiben a teherrendezést végrehajtották, a védetséget törölni kell.

Ezzel kapcsolatban az alábbi tájékoztatást kaptuk:

— A gazdavadósság rendezése alá eső ügyek még most is elég nagy tömeget képviselnek. A kedvező gazdasági helyzet következményeként sokan az adóssok közül rendezték tartozásukat, soronkülvül visszafizetéseket végeztek.

— Kívülről azt hinné a közönség, hogy a kedvező piaci áruk hatására tömegesen történtek ilyen visszafizetések, megállapítható azonban, hogyha nagyszámú is a szokottnál, de kevesebb a vártnál a visszafizetések összege.

— Az elmúlt évek során sok adósság tisztázódott. Elhatalozásokkal összeügő öröklések, ingatlaneladások gyakran vezettek soronkülvül adósságrendezéshez, úgyhogy a rendezés alá eső tömeg most már jóval kisebb a kezdőösszegnél.

— Mégis jobb volna, ha ez

az ügy minél előbb rendeztetnék, mert akkor a pénzüzetek sok követelése likviddéválnék és ezt újabb hitelek nyújtására fordíthatnák.

— A védetséggel kapcsolatos decemberi határidő fontos időpont az adósságrendezés végrehajtásának menetében, s valószínű, hogy ebben megadott lehetőséggel a megtámasztás határain belül él majd a Pénzüzeti Központ, vagy más érdekeltek. A határidőn túl is érvényben maradó rendszabályok ugyanis továbbra kellő védelmet biztosítanak a gazdavadóssoknak.

Drákói szigorral büntetik a közellátás és termelés ellen vétőket

A magyar közellátási helyzet ismerői és a termelés irányítói felelősségük teljes tudatában többször kijelentették, hogy Magyarország közellátási anyagkészlete okszerű beosztással a szükségleteket teljesen kielégítheti. Hasznosító tényezők azonban az ellátás zavartalanságát és a termelés rendes menetét megzavarni igyekeztek. Azt hitték ugyanis a múlt világháborúban szerzett tapasztalataik alapján, hogy a köz kárára óriási jövedelmet biztosíthatnak maguknak. Az új közellátási miniszter rádióbeszédében figyelmeztette a spekulánsokat és a nyomor haszonlesőit, hogy a hazaárulással határos bűncselekedeteiket a legnagyobb szigorral fogja büntetni. A miniszter szavát be is váltotta és különféle cikkek piacán máris rendet teremtett. Az árurejtegetők jobb belátásra jutottak. A közvélemény azonban aggodva figyeli, hogy vannak még visszáságok az ellátás terén, de a termelés vonalán is, s azt kívánja, hogy az illetékes tényezők ezeket kíméletlen szigorral kiirtsák. A gazdasági

bűncselekmények üldözése Magyarországon új törvények alapján folyik. Néhány héttel ezelőtt lépett életbe az 1940. évi X. t. c., amely a közellátás érdekeit sértő bűncselekmények üldözéséről szól. Ez a törvény a kérdés fontosságához mérten nagyon súlyos büntetéseket tartalmaz. A szigorú büntetések alól természetesen nem mentesít senkit a törvény nemtudása, vagy az, hogy nem veszik elég komolyan. Mielőtt a szigorú büntető kar lecsapna a közellátás bűnözőire, fel kellett tehát hívni ismételtén a figyelmet arra, hogy mivel játszanak, mert kockázatuk nagyobb minden nyereségénél. A közellátás érdekeit veszélyeztető bűncselekmény három évi börtönbüntetés megtorlásával járhat, hivatalvesztést és politikai jogok felüggasztését is kiszabja a bíróság mellékbüntetésként és súlyos esetben vagyoni elégtételt állapít meg a kincstár javára.

A törvény vétségnek tekinti annak a termelőnek a magatartását, aki a termelés keretében rendelkezésre álló ter-

melési eszközöket nem a törvény vagy a rendelet által előírt termények előállítására fordítja. Vétkes az a termelő is, aki terményeit nem az előírt terjedelemben, vagy eljárással termeli, továbbá az, aki készletet a forgalombahozataltól visszatarítja, vagy más célra használja fel. Büntetendő cselekmény, ha valaki a rendelkezésre álló készletet nem a rendes gazdálkodás szabályának megfelelő módon használja fel, vagy nem gondoskodik használható állapotban tartásáról. Büntendő az is, aki a kötelező bejelentéseket elmulasztja, vagy a készletet bármilyen módon eltitkolja, továbbá zár alá vett készleteket felhasználja vagy igénybevételel elöl elvonja. Egy évig terjedhető fogház ezeknek a bűncselekményeknek a megtorlása.

Ha a tettes árdragító visszaélés, vagy a magyar állam biztonságát veszélyeztető cselekmény miatt már szabadságvesztéssel büntetve volt, úgy három évig terjedhető börtönbüntetéssel sújtható.

Gyors ütemben folynak és sikerrel biztatnak a III. Országos Protestáns Napok előkészítő munkálatai

Az Országos Bethlen Gábor Szövetség Semmelweis - utcai székházában már csaknem teljesen elkészült a III. Országos Protestáns Napok napirendje. A Szövetség az idén a Protestáns Napokat szerényebb keretek között óhajtott megrendezni, azonban úgy a protestáns nagyközönség, mint a különböző egyházi és világi szervezetek olyan óriási érdeklődést és lelkesedést tanúsítottak, hogy Protestáns Napok az idén is impozáns méreteket öltenek. Ez az impozánság — a pro-

testantizmus szelleméhez hiven — természetesen nem külsőségekben, hanem bensőségekben nyilvánul meg. Október végén a szélrőzsa minden irányából Budapestre gyülekező protestáns nagyközönség lelki igényeit legmesszebbmenően kielégítheti a különböző ünnepi istentiszteleteken, konferenciákon, hangversenyeken, irodalmi ünnepségeken és előadásokon. A magyar rádió is fokozottabb mértékben kapcsolódik az ünnepély rendjébe több istentisztelet, előadás és irodalmi est

közvetítésével. Az előadók és szereplők soraiban ott találjuk a protestáns élet nagyjait: álműveket, püspököket, lelkészeket, írókat és művészeket.

A III. Országos Protestáns Napok ezúttal is 50 százalékos vasúti kedvezménnyel utazhatnak a fővárosba a vidékiek. Kedvezmény a MFTR-en, a HÉV-en és az elszállásolásoknál. Az 50 százalékos vasúti kedvezményre jogosító igazolványok a lelkészi hivatalokban, az IBUSZ fiókirodáiban, bizományainál kaphatók.

Alispáni jelentés a megye közellátásáról

A vármegye közellátása az elmúlt időszakban sem volt zökkenőmentes. Atmeneti hiányok mutatkoztak, melyeknek kiküszöbölése a közigazgatási hatóságoknak sok gondot, fáradságot és utánjárást okozott. Feleslegeket termelünk úgy a mezőgazdasági terményekben, mint állatokban, mégis mutatkoznak hiányok lisztben, s az ezzel kapcsolatos kenyérellátásban, takarmányfélékben, különösen erőtakarmányban, zsir- és szalonnaellátásban, ezenkívül pedig a talpbőröknél. Tekintettel arra, hogy a közszükségleti cikkeket való ellátás országos szervezettel történik, a közigazgatási hatóságok saját hatáskörükben a mutatkozó hiányokat megszüntetni nem tudják. Az országos intézkedések alapján azonban remélhető, hogy a zsir, liszt, kenyér és szalonna ellátásban nagyobb hiányok most már mutatkozni nem fognak, illetve az itt-ott felmerült jelenségek el fognak tűnni. Nem remélhető azonban enyhülés a talpelosztásban, mely pedig egyik legfontosabb megoldásra váró problémánk.

Október hó 14-én ünnepelte fennállásának százéves fordulóját a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

Valójában nem is száz, hanem százötven esztendővel kell visszatekinteni a múltba, ha azokat az okokat és körülményeket meg akarjuk ismerni, amelyek az első magyar bank, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank alapítását megkövetelték. Az ezernyolczásas évek első évtizedeiben József nádor főherceg megértő szeretettel dolgozott Hazánk fejlődése és boldogulása érdekében és gróf Széchenyi István felvilágosító, utat mutató szavatai és áldozatos cselekedetei nyomán egyre többen és többen eszméltek rá, hogy a magyar jövőért cselekedni kell. Pesti kereskedők és patricius polgárok határozták el, hogy az egészséges hitelélet megteremtése érdekében bankot alapítsanak. Maguk is eleget szenvedtek hitelhiányában, amit a kereskedelem és iparon kívül a mezőgazdaság is megérezett. Ha valakinek pénzre volt szüksége, akkor a hazai vagy bécsi uszorásokhoz kellett fordulnia, akik méregdrága kamattal mellett folyósították a kölcsönöket. Ezen az áldatlan helyzeten akartak segíteni azok a lelkes férfiak, akik az első magyar bank alapszabályait, üzlettervét kidolgozták és eljuttatták kérvényüket József nádorhoz, kérve, hogy pártfogólag továbbítsa Bécsbe az udvari kancelláriához.

Egyenesen a szükség hívta hát életre a bankot és jellemző, hogy az aláírási íveken, melyeket több pesti kereskedőnél „tettek ki”, alig fél esztendő alatt összegyűlt ötszáz drb 500 frt n. é. részvény jegyzése; elsőnek József nádor szerepel a sorban, ahol helyet foglalt gróf Széchenyi István is. A magyar élet újszólván minden tehetősebb rétege sietett részvenyt jegyezni, de az engedélyokirat ügye ólomlábakon járt. 1835-ben, öt esztendővel azután, hogy a kezdeményezők eljuttatták beadványukat a nádorhoz, szomorúan állapították meg, hogy alig haladtak előre. Bécsben akadályokat emeltek a bankalapítás elé, olyan érvekkel, hogy Pest még nem is elég

erős ahhoz, hogy megbírjon egy bankot, arról nem is szólva, hogy az igazságszolgáltatás lassú menete, a váltótörvény és a kereskedelmi törvény hiánya lehetetlenné teszi egy ilyen bank működését. A részvényesek sorából bizottság alakult ekkor gróf Sztáray Albert vezetésével. Nyolcan voltak. Az volt a feladatuk, hogy személyes befolyással sürgessék ki Bécsben az ügyet. Ebbe a nyolc tagú bizottságba beválasztották gróf Széchenyi Istvánt is. Bizonyára mindannyian lelkesen fáradoztak a siker érdekében, mégis újabb hat esztendő telt el — s az alapítók első megmozdulása óta immár tizenegy év —, amíg 1841. október 14-én V. Ferdinánd király aláírta a bank szabadalmlevelét.

A magyar kereskedelem, az ipar és a mezőgazdaság megkönnyebbülten lélegzett fel: meg volt vetve a hazai hitelélet alapja. A szervezés és a berendezkedés után 1842-ben megindult a bank működése, hogy feladatának eleget tegyen. Ettől kezdve újszólván alig volt közgazdasági megmozdulás az országban, hogy a banknak szerepe ne lett volna benne. Kölcsönt adott a Központi Vasúttársaságnak, mely az első magyar gőzvasutat építette. Hitelt nyújtott az első magyar gőzmalomnak, a Pesti Hengermalom Társulatnak. Összeköttetésbe került Kossuth Lajos Gyáralapító Társaságával és a kereskedelem és az ipar támogatásáról akkor sem feledkezett meg, mikor Kossuth Lajos, mint pénzügyminiszter szerződést kötött a bankkal az első magyar álladalmi pénzjegy, az úgynevezett Kossuth-bankó kibocsátására. Annak a tizenkét és félmilliónak egy részét, mely egy és kétforintos bankjegy formájában így forgalomba került, az intézet a pénzügyminiszterrel egyetértésben az ipar és a kereskedelem támogatására szánta.

Az elkövetkező évtizedek során a bank üzletköre bővül, működése állandóan tágabb keretek között mozog. A nyolcvanas években már a bank-

szakma minden ágában széleskörű tevékenységet fejt ki és vállalatokat alapít, melyek közül az egyik legnevezetesebb a Magyar Helyiérdekű Vasutak Részvénytársaság létrehozása 1892-ben. Ez a társaság az ország elhanyagolt vidékein vasutakat épített, hogy a távoli országrészek is bekapcsolódhassanak a termelőmunkába. Nyugat és kelet felé egyformán kiépülnek a bank kapcsolatai. Az 1914-es esztendő legszebb virágzásában találta, működését attól kezdve a világháborús közgazdaság irányítja a világháború végéig. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank építette ki azt a szervezetet, mely pénzt juttatott el a magyar hadifoglyoknak a távoli táborokba, s ez a szervezete olyan jól bevált, hogy a szövetségesek külföld is igénybevette. A világháborút követő események után ismét alkalmazkodott a kor szelleméhez és felismerte újabb hivatását. Budapest kislakásokat épít, hogy a lakásínség enyhítsen, országutakat építéséhez az érdekkörébe tartozó kőbányák útján is hozzájárul és messze tengertől, Amerikából szerez nagyarányú kölcsönöket a mezőgazdaság és a vidéki várások számára, s az elszakított területekre került iparvállalatok pótlására, különösen a textilipar terén, újabb vállalatokat alapít.

Az első magyar bank hivatása magaslatán állt az új magyar élet beköszöntése után is, amikor az elszakított területek visszatértek az anyaországhoz. A hazatért országrészekben nyomban kiépítette kapcsolatait és felvette régi összeköttetéseit.

Egy évszázad munkássága ugyanabban a jegyben zajlott le: az első magyar banknak a magyar közgazdasági életet kell szolgálnia, sosem öncélúan, állandóan a közösség, a nemzet összességének érdekében. A száz éves Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a jól végzett munka öntudatával indul fennállásának második századában új feladatai felé...

Elindúlnak a kisiparosokat oktató vándorműhelyek

Az iparügyi minisztérium csak nem régen hívta életre az Ipari Tanfolyamok Országos vezetőségét, amelynek az a feladata, hogy a kisiparosok gyakorlati és elméleti oktatását, művelését az ország legkisebb községeibe is elvigye. Legfrissebb útjára ennek az országos vezetőségnek a vándor mintaműhelyek intézménye, amely lehetővé teszi, hogy a tanfolyamok tartamára jól felszerelt és minden szemléltető oktatásra alkalmas, mozgatható, szállítható műhely álljon rendelkezésre. A vándor mintaműhelyeket szükség szerint odairányítják, ahol az iparosok oktatása szempontjából legnagyobb szükség van rájuk.

Az ipari tanfolyamok Országos Vezetősége most felhívta az összes kereskedelmi és iparkamarákat, hogy állapítsák meg és közöljék, hol, mikor és milyen szakirányú tanfolyamrendezését látják szükségesnek a vándor mintaműhelyek, intézmények igénybevitelével.

A kereskedelmi és iparkamarák ennek alapján tehát nyomtatékosan felkérlik a kerületben lévő ipartestületeken keresztül a kézműiparosokat, hogy tanúsítsanak kellő érdeklődést a lakóhelyükön rendezendő ipari tanfolyamok iránt. Minél többen jelentkezzenek a tanfolyamokon és legalább minden ipartestületi székhelyen biztosítsák az ilyen tanfolyamok rendezését, mert csak így érhető el, hogy az iparügyi minisztérium által nagy anyagi áldozattal létrehozott és fenntartott tanfolyamok valóban meg is hozza a kívánt eredményeket.

HIRDESSEN LAPUNKBAN!

Hírek

Istentiszteletek:

A szarvasi ág. h. ev. ó-templomban vasárnap reggel 8 órakor tót, délelőtt 10 órakor magyar, az újtemplomban 8 órakor tót istentisztelet tartanak.

A szarvasi róm. kat. templomban vasárnap és ünnepnap fél 9 órakor csendes mise. 10 órakor szentbeszéd, nagymise. Délután 6 órakor ájtatosság Hétköznap mise fél 8 órakor. Gyontatás misék előtt.

Szarvason református istentisztelet tartanak vasárnap délelőtt 10 órától az Árvaház dísztermében.

Eltűnt a piacokról az annyira nélkülözhetetlen abrakaromány: a kukorica. Nem nehéz kitalálni az okát sem ennek. Félnek az eladók a piacvizsgálatoktól, amelyek természetesen csak az árkománybiztoság által megállapított árak figyelembevételével megkötött üzleket tűrik el. Már pedig úgy vesszük észre, illetve az első felhozatalnál tapasztaltuk, ma mindenki kevesli az ármegállapítást, s zugban többet remél árújáért kapni, miertis inkább későbbre és piacon kívülre halasztja kukoricafeleslege értékesítést. Ha jól meggondoljuk és számításba vesszük azt a tényét, hogy minden tengerimennységet be kell jelenteni, a fölösleget meg igen rövid idő alatt a Hombarnak vételre felajánlani, szinte érthetlenné tetszik termelőink e furcsa viselkedése, amelynek az a kellemetlen következménye lehet többek között, hogy igénybevétel útján esetleg elkerülhet községünkben az a mennyiség, amely többé-kevésbé tevényt volna képes a helyi szükségletet. Nincs az a vigasztalás az eladónak sem, vagy reménye, hogy árújáért így többet kap, hiszen az árak rögzítve vannak. Indokolatlan és észszerűtlen minden rejtegetés, vagy áru visszatartás, s azt csak a helyi e szempontból ellátatlan lakosság sanyti meg. Arról nem is beszélünk, hogy a jövő zsirellátását ezzel fokozottan megnehezítik, amely cselekedet ismét főbenjáró bűn és vétkezés az ellátatlanok ellen. E kérdéssel kapcsolatban megintcsak arra kell emlékeztetnünk az érdekelteket, hogy áldozatot hozni ma mindenkinek honfitúli kötelessége, s akkor, amikor a nagy közösség érdekeiről van szó, el kell törpülnön minden, egyébként — elhisszük — nagyobb profittal kecsegtető számítás és önérdék.

Táviratilag üdvözölte a vármegye közgyűlése a miniszterelnöket. Békés vármegye törvényhatóságának kisgyűlése f. hó 14-én, kedden ülést tartott, amely Csernus Mihály endrődi apátplébános napirendi felezőlalása és indítványa után egyhangúlag elhatározta, hogy táviratban üdvözli Bárdossy László miniszterelnököt és kormányát, biznysága és külső jelétül ama tudatnak, hogy a megduplázott magyar földet a magyar kormány helyes politikája eredményezte.

— **Házasság.** Hanó Erzsébet és dr. Molnár György október 22-én este 6 órakor tartják esküvőjüket az ág. h. evangélikus ótemplomban.

— **Halálozás.** Özv. Povácsy Györgyné sz. Terényi Erzsébet ev. lelkész özvegye folyó hó 11-én hosszú szenvedés után Budapesten elhunyt. Temetése 17-én ment végbe szintén Budapesten. Kiterjedt rokonsága gyászolja.

— **Áthelyezés.** Dr. Dombos Kálmánt a gyomai és szarvasi járások gazdasági felügyelőjét a földművelésügyi Miniszter Úr Szarvasról Zentára helyezte át és megbizta Zenta és Magyar-kanizsa megyei városok, valamint a zentai járás m. kir. gazdasági felügyelői teendőinek ellátásával. Dr. Dombos Kálmánt már áprilisban kirendelték a katonai közigazgatáshoz és a mostani áthelyezés jelenlegi működési helyén való végleges megerősítését jelenti.

— **Országos vásár.** Tegnap, ma és holnap tartják meg a szokásos őszi kirakodó- és állatvásárt. Szarvasnak ez a vására szokott a legnagyobbak egyike lenni, s a tegnapi és mai állatforgalomból következő, ezidén is az lesz. A csütörtöki állatvásáron hatalmas felhajtás volt, az árak nemcsak tartottak, de emelkedtek, a forgalom ennek dacára is nagy. Hasonló volt a helyzet a mai lóvásáron is. A holnapi kirakodóvásár is minden bizonnyal a kettőhöz igazodó igen látogatott lesz.

— **Üzletek zárórja.** Miniszteri rendelet értelmében október hó 15-től a fűszer és vegyes kereskedések este 7 órakor, a többi összes nyílt árusítási üzletek este 6 órakor zárnak.

— **Intézkedtek a mezei lopások megakadályozására.** A földművelésügyi miniszter az újabb nagyon elharapódzott mezei lopások megakadályozása végett felhívta valamennyi törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy azonnal a legszigorúbban utasítsák az összes községi- és magánmezőőröket, hogy fokozottabb éberséget tanúsítsanak és az érdekelte birtokosokkal karöltve a rendelkezésükre álló eszközökkel mindent kövessenek el a mezei lopások megakadályozására. Intézkedés történt arra is, hogy a mezei lopások tetteseit gyorsan kinyomozzák és hogy szigorú büntetésben részesüljenek.

— **Gyepvetőmag juttatás.** A legeltetési társulati, birtokossági közös, községi közlegelők, valamint 500 kat. holdnál nem nagyobb birtokon gazdálkodó

zöldmezőszövetségi tagok tulajdonában levő rétek és legelők gyepesítését a jövő évben is mintegy 33 százalékos kedvezményű gyepvetőmag kiosztásával mozdítja elő a földművelésügyi minisztérium. A kiosztással a földművelésügyi miniszter az Országos Zöldmező Szövetséget bizta meg. Azok a legeltetési társulatok, birtokosságok és községek, amelyek kedvezményes gyepvetőmag juttatásban részesülni kívánnak, ezirányú igényüket az illetékes vármegyei m. kir. gazdasági felügyelőségnek, az 500 kat. holdnál nem nagyobb birtokon gazdálkodók pedig az illetékes kerületi zöldmező szövetségnek terjesszék elő.

— **Tipuscipőket készítettett a kormány a munkások számára,** amelyeknek árai: férfi munkásbakkancs úgynevezett natúr-bőrből 39-46 nagyságban 29 40 P, ugyanaz a munkásbakkancs 35-38-as nagyságban 23 60 pengő. Valamennyi tipuscipő valódi bőrből, bőrtalppal és csak jegyre kapható.

— **20 vagon ócskavasat gyűjtöttek egy hét alatt a budapesti vasnapok első hetében.** A szervezés hatalmas munkát végzett. A szervezetre jellemző, hogy a főváros területén gyűjtők harmincezer házat keresnek fel. 19.500 hektár területet dolgoznak végig a gyűjtők és munkájuk során 1732 utcát, illetve ezek minden egyes házat végigjárják. A közönség igen sok háztartási cikket, kiselejtett anyagot ajánl fel. Az eredményekről vezetett pontos statisztika szerint kb. 1140 különböző tárgy gyűlt össze. Ezzel a nagyszabású szervezéssel és tervszerű előkészítéssel sikerül a Fémgyűjtőknek a vasnapok eredményét eleve biztosítani. Az első hét jelentős eredménnyel zárult. Eddig húsz vagon ócskavasat és fémhulladékot gyűjtöttek össze.

— **Új magyar találmányok külföldi sikerei.** A magyar feltalálók legújabb alkotásai közül egész sereg aratott nagy sikert külföldön. A legújabb magyar találmányokról közöl rendkívül érdekes cikket Tolnai Világlapja legújabb száma. A gazdag tartalomról nagy érdeklődésre tarthatnak számot: a kerekcsuszák. A rabszolgaság hazája, A rejtélyes bakterház, Csokoládészínű testvéreink furcsaságai és a Hallgatás tornya című képesriportok. A legjobb magyar írók novelláin, a közkedvelt rovatokon, a szórakoztató és ismeretterjesztő cikkek dús során át közel száz képet talál az olvasó a népszerű képeslapban. Tolnai Világlapja egy számának ára 20 fillér.

— **Huszár-bajtársak figyelmébe.** A volt Cs. és Kir. 1-es huszárezrednek Bihár megye területén lakó tagjai folyó hó 13-án történt bajtársi megbeszélésen határozatilag kimondották bajtársi körük megalakítását, ennek keretében a hősi emlékmű felállítását, ezrednap megrendezését, az ezred történetéhez adatok gyűjtését, kitüntetését, sebesülés, hadifogság és egyéb bajtársi igazolások elősegítését. Kérjük bajtársainkat a fenti határozatot tudomásul venni, mozgalmunkhoz tekintet nélkül lakhelyükre, teljes számban csatlakozni szíveskedjenek. E végből felkérjük összes bajtársainkat címüket és adataikat, csoportosan vagy egyenként, levelezőlapon az alábbi címre közöljék: Kövér Lajos Nagyváradi, Ritoók Zs. u. 16. sz.

— **Iskolai jubileum.** A csabacsüdi ev. egyház a Kita-fele iskola alapításának 40. évfordulója alkalmával október hó 19-én, vasárnap gazdag műsorú ünnepségeket rendez részben az iskolában, részben a községben. Az ünnepségeken cselekvőleg részt vesznek: dr. Zerinváry Szilárd, kerületünk országgyűlési képviselője, dr. Podani Pál, Szeleenyi János, Lelkes Pál és a helyi egyházi vezetők. Az ünnepségek alkalmával tartott ofertórium jövedelmét az Országos Vöröskereszt javára fordítják.

— **Őszi újdonságok a pesti színházakban.** Teljes erejével zajlik a pesti színházi szezon, amelynek minden színházi újdonságáról írásban és képen beszámol a Delibáb színházi hetilap legújabb száma. Kulisszámogótti pletykák, magyar írók remek elbeszélései, színes cikkek, riportok, gazdag divatrovat, tökéletes képes heti rádióműsor, humor, rejtvények és rengeteg szebbnél-szebb kép, ez a Delibáb legújabb száma. A legszebb színházi hetilap egyben a legolcsóbb is.

— **Árleszállítás.** Az utóbbi időben mind a fővárosban, mind pedig a vidéken bizonyos cikkekben áruhiány tapasztalható. Az áruhiányt mással, mint lelketlen spekulációval magyarázni nem lehet. Mind a közellátásügyi minisztérium, mind pedig az árelenőrző hivatal nyomtatékosan figyelmezteti az érdekelteket, hogy az árak emelésére ne számítsanak, mert nemhogy áremelés nem lesz, hanem egyes árucikkeknek más cikkek áráival egyszintre való emelése érdekében bizonyos árleszállítások következnek be.

— **Táncanfolyam a Gazdasági Tanintézetben.** A m. kir. Tessedik Sámuel középfokú gazdasági tanintézet igazgatósága 1941. november 4-iki kezdettel 6 hetes táncanfolyamot rendez a tanintézet dísztermében, hetenként 3 napon, kedden, csütörtökön és szombaton este 8-tól 10-ig növendékek részére. A táncanfolyamon Szarvasi községének leányait szívesen látják. Jelentkezni lehet Kállayné Juhász Ilona táncművésznél Szarvason, III., Horthy Miklós út 100. (Bruncsák-ház.)

— **Diák-gazdász labdarúgómeccs** lesz vasárnap d. u. 3-kor a Sporttelepen.

**SZÉP ORION
MODERN STANDARD
SUPER TELEFUNKEN
1941-42. TÍPUSÚ RÁDIÓK
Sztrahovszkynál!**

Vétel—csere! Varrógépek, gyermekkocsik, csillárok, külföldi kerékpárok és grammofónlemezek nagy választékban! 300

SPORT

Ki lesz az őszi első?

Ezt természetesen — miután a Turul is ott szerepel — a Körösvidéki Kerület II. osztályának délnyugati csoportjára értelmezzük. A minden mérkőzését már lejátszó Turul még egy ponttal vezet a tótkomlósi levettek előtt, akiknek — az első négy mérkőzés eredményei utáni — jogos bajnoki esélyeiket a kondorosi utánpótlás nyírálta meg az döntetlenül végződött mérkőzéssel — de lehet, hogy csak vasárnapig. Ugyanis ekkor játszsa utolsó mérkőzését a TLE Békésszentandrásra a Hunyadi II.-vel és már egy pont megszerzése is az őszi bajnokságot jelentene számára, miután sokkal jobb gólaránnyal rendelkezik, mint a Turul. Szarvasi sportszempontról tehát nagy jelentősége van a vasárnapi békésszentandrás mérkőzésnek, mert annak eredménye döntő is lehet, nemcsak az őszi bajnokságra, de annak végső kimenetelét illetően is. Lehát: minden egyes szarvasi szurkoló fokozott érdeklődést tanúsít a TLE-Hunyadi II. mérkőzés iránt és — fentieket alaposan figyelembe véve — reméljük, hogy nagyon is fog zúgni a „Majrú, Hunyadi!” biztatás. A mérkőzés pontosan délután 1 órakor veszi kezdetét. Ami a várható eredményt illeti, a papírforma a tótkomlósi levettek győzelmét ígéri, de mi bízunk benne, hogy a Hunyadi — mint már annyiszor — ezúttal is rácsófol a papírformára...

A Hunyadi Nagyváradon

A Hunyadi I. múlt vasárnap a Körösvidéki Kerület első osztályának egyik legkitűnőbb együttesével: a NAC II.-vel játszott bajnoki mérkőzést Nagyváradon. Az mérkőzést a három országoshírű játékoskal (Kovács I., Kovács II., Mihók) megerősített nagyváradi csapat nyerte meg 4:1 arányban, amely nagyon szép és dicséretes eredmény a Hunyadiára nézve. A békésszentandrás csapat — annak ellenére, hogy kikapott — a lehető legjobb benyomást keltette a labdarúgáshoz nagyon hozzáértő nagyváradi közönségben: mindvégig sportszerűen, lelkesen és szépen játszva. A Hunyadi a következő összeállításban játszott: Dékány — Bontovics Ióth — Banász, Virág, Szin — Sinka II., Burzon, Kiss II., Sinka I., Sinka III. Az egész csapat nagy-szerűen játszott: minden játékos tudása és harckészsége legjavát adva. Külön felemlítést érdemel talán mégis Dékány, Szin, Sinka II. és Burzon kiváló teljesítménye. A gól szerzője Sinka II. volt. Az első félidő 10. percében — 0:0 állásnál — Ióth egy 11-est a kapusba lött. — Vasárnap, október 19-én délután három órakor otthonában játszik elsőosztályú bajnoki mérkőzést a Hunyadi, amikor vendégül látja a Nagyváradi MÁV SE csapatát. A mérkőzésnek az ad különös érdekességet, hogy nagyváradi csapat először szerepel Békésszentandrás-on. Eppen ezért — mint értesülünk — ünnepség fogja a mérkőzést megelőzni.

A Turul SE házatáján

— addig míg másutt még javában zajlik a labdarúgó-élet — a legnagyobb csend, stri csend uralkodik, amiből nyilvánvalóan megállapítható, hogy Szarvason igen hamar búcsút vettek az őszi évadtól. Fáj megállapítani ezt az egyhelyben-állást és visszafelépítési folyamatot, mert hogy ez így van, az már sokak által megállapított tény. Már egy hónapja is elmúlt, hogy nem volt labdarúgó-mérkőzés Szarvason és ez joggal tölti el bosszúsággal nagyszámú szurkolóinkat, akik Békésszentandrás-on és Kondoroson kénytelenek mérkőzés-éhségüket kielégíteni. Ebből tehát következtethetünk arra, hogy szurkolóink továbbra is hűségesekek maradtak — a labdarúgáshoz. De a mérkőzések sajnálatos elmaradása mellett más bajok is vannak. Az edzősek sorra elmaradnak, vagyha mégis akad néhanapján ilyesmi is, akkor azon a legteljesebb rendszertelenség és rend nélkülség uralkodik. Egynéhány játékos jelenik meg ott csupán, s — milyen épületes! — közülük mindegyik főbenjáró, edzés-vezető, akar lenni. Miért van ez így? — kérdezhetjük joggal, aminőre bizonytal nem kapunk feleletet. Választ tettekben várunk és rendszeres munkában, amely minden biznnyal eredményt hozna, mert a játékosanyag kitűnő, sok fiatal tehetségünk van, csak egy a baj, hogy hiányzik az erős és nevelő kéz, amely a sok feltűró fiatalból jó játékost faragna, akik méltón tudnák képviselni Szarvas színeit. Vagyis, sürgősen tenni valamit, nehogy a jelenbeni stri csend és nyugalom továbbra is fennmaradjon.

— Egész évben érvényes az „ipari cukorvásárlási engedély”. A kereskedők szeptember hó 15-ike után a befőzési cukor vásárlására jogosító „ipari cukorvásárlási engedély” bevéltását több ízben megtagadták. Tevédek elkerülése végett a közellátási minisztérium a következőket hozza az érdekeltek tudomására: a kereskedő köteles továbbra is az ipari cukorvásárlási engedélyt annak kiállításától számított negyven napig beváltani, ha a cukoradó befizetését a befizetését a befizetési lap elismervény-részén a posta igazolta.

— Megjelent a Magyar Föld új száma. A Mezőgazdasági Művelődési Társaság kiadásában megjelent a Magyar Föld című mezőgazdasági képes heti lap második száma. A vezető cikket Báránys Károly földmívelésügyi államtitkár írta a Mezőgazdasági Művelődési Társaságról, amely önzetlenül kívánja szolgálni a széles mezőgazdasági néprétegek művelődésének célját. A lap képeket, ismertetést közöl a földmívelésügyi miniszter székelyföldi útjáról, hosszabb riportszerű cikkben felvilágosítja a gazdákat az állami borjúakcióról és a helyes borjúnevelésről, ír a tengeri töréséről, a csávázásról, az alma válogatásáról stb. A Magyar Föld egyes számának ára 12 fillér. Szerkesztőség és kiadó hivatal Budapest, VII., Erzsébet körút 7.

A textilárak nagy- és kiskereskedelmi forgalmában felszámítható bruttó haszonkulcs megállapítása. Hónapokig tartó előkészítő tárgyalások után az Árelenőrzés Kormánybiztosa kiadta a 130.000/1941. sz. rendeletét a textilnagykereskedői haszonkulcsokról. A rendelet a Budapesti Közlöny 1941. évi október 4-iki 225. számában jelent meg. A kamara a rendelet nagy fontossága miatt sokszorosította és a kerületbeli érdekképviseleteknek szétküldötte, amely ott darabonként 10 fillérért kapható. Amennyiben bárki az érdekeltek közül a kamarától kéri a rendelet megküldését, a levélpórtó és 10 fillér megküldése ellenében megkaphatja a rendeletet.

— Pályázati hirdetés. A Szarvasi Járási Ipartestület segédjegyzői állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak önálló fiatal iparosok, akik az írásban és olvasásban kellő jártassággal rendelkeznek. A közép- vagy polgári iskola IV. osztályának elvégzésével rendelkezők előnyben részesülnek. Pályázathoz csatolandó az iskolai és hat hónappal nem régebbi keletű erkölcsi bizonyítvány. Pályázati határidő 1941. október 31-én délelőtt 10 óra. A pályázatok a szarvasi Járási Ipartestület előjáróságához címezve a hivatalos órán adandók be. Ipartestület Elnöksége.

— A német nyelvi tanfolyam vezetősége ezúton is közli, hogy a tanfolyam folyó hó 20-án este 7 órakor az iparostanonciskolában megkezdődik. Jelentkezni még 20-ig is lehet Korim Kálmán gimn. tanárnál délelőtt a gimnáziumban, este 7 és 8 óra között az iparostanonciskolában.

— Fekete gyémántokból folyékony arany. Ma, amikor a háború tisztán a gépekre támaszkodik, az olaj, s a benzin, a motorok éltető anyagai, a „folyékony arany” soha nem látott értéket képviselnek. Természetes ilyen körülmények között a műbenzin gyártás a hadviselő felek egyik legfontosabb problémája. A kőszénből előállított benzin készítéséről hallatlanul érdekes riport jelent meg gróf Bethlen Margit népszerű képes szépirodalmi lapjának, az Ünnepek új számában. Az albumalakú Ünnepezzel együtt is gondos tárházat nyújtja a nívós és szórakoztató olvasnivalóknak és remek képeknek. Az Ünnepe előfizetési ára negyedévre 1 pengő 44 fillér. Mutatványszámot kívánatra készséggel küld a kiadóhivatal: Budapest, VII. Dohány ucca 12. szám.

— Előzetes hir. Kapi-Králik Jenő orgonaművész folyó hó 31-én délután az őtemplomban vallásos-est keretében orgonaszámokat ad elő. A nem mindennapi alkalmat az olvasó közönség figyelmébe ajánljuk. Közlebbi részleteket a következő számokban közlünk.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakodalmi meghívókat
szép kivitelben készít
a Müller-nyomda

Ház eladó. IV. ker. 545 szám Újtelep. 333

Eladó I. 391 számú ház Drong György féle kerttel. Érdeklődni lehet Kovácsik Gyula kereskedőnél I. 106. 340

Eladó, vagy átadó jó karban lévő sarki fűszer üzlet áruval és berendezéssel, más vállalkozás miatt. Dankó Sámuel II. 339. 341

Eladó 7 hold föld tanyával kövesút mellett. Érdeklődni I. ker. 154. 342

Keresek bérbé zongorát. Cím a kiadóban. 343

Eladó rétiszéna Kozsuch Pálnál mezőtúri határban. Érdeklődni Tanya 276. 323

Használt férfi és női ruhát veszek legmagasabb árban. II. ker. 17. szám. 321

Egy fiú tanulónak felvétetik Laukó hűszemében. 319

Zongorát kölcsön használatra keresek. Cím a kiadóban. 316

Kiskirályságon 33 hold szántóföld tanyával eladó. Érdeklődni Kozsuch Mátyásnál a helyszínen. 322

Csonka Sámuel féle III. ker. 270 számú ház eladó. Érdeklődni dr. Král Pál ügyvédnél. 338

4 hold föld eladó a Tóniszállás mellett. Érdeklődni lehet a vasútcai Janurik fűszerüzletben.

Egy jó karban lévő Boschendorfi zongora olcsón eladó. II. ker. 458. 355

Fehér gyermekágy eladó II. ker. 334 sz. 358

Eladó VII. ker. Berényi kövesút mellett 6 kishold föld és IV. ker. 356 számú ház. Érdeklődni ugyanott. 456

Virág Bálint géptulajdonos bérszántást vállal. Érdeklődni IV. ker. 356 szám. 357

IV. ker. 473 számú ház és 3 ablak eladó. 360

Veszek használt, de jó kályhát. II. ker. 307. 354

Csizmadia segédet azonnal felveszek állandó munkára Korbely János csizmadia-mester Szarvas, Ozsöllő 100. 351

Egy alig használt prima luxus kordé és mindenféle gazdasági felszerelés eladó. Érdeklődni III. ker. 40. sz. 340

Ügyes fiát tanulónak felveszek Korbely János csizmadia-mester Szarvas, Ozsöllő 100. 350

Rózsáson 5 hold föld eladó. Érdeklődni lehet II. ker. 465 hsz. alatt. 352

IV. ker. 517 számú ház eladó. Érdeklődni lehet Gilyán Györgynél. 353

Nyomatott Müller Károly könyvnyomdájában Szarvas, I. ker. 18.

A Szarvasi Hitelszövetkezet

mint az O. K. H. tagja pénztintézet
4 és 1/2 százalékos
középlejratú kötelezvény
kölcsönöket, továbbá
kiszádk és mezőgazdasági
munkások részére
6% os kamatozású váltó-
kölcsönöket folyósít.
Takarékbetéteket előnyösen
kamatoztat és bármikor
visszafizet. 292

ELADÓ

70 kat. hold
tanyásingatlan
több parcellákban is.
Az eladással
dr. Gémes Szilárd
ügyvéd van megbízva. 339

Standard rádiókiállítás

Barecz és Bracsok

elektróspecialistáknál

az Árpáddal szemben.